

ЗНАЧЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ РОБОЧИХ ЗОШИТІВ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС КАФЕДРИ ЗАВОДСЬКОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ НФАУ

Рубан О. А., Хохлова Л. М., Криклива І. О.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра заводської технології ліків

irinakrikлива@ukr.net

Сучасні потреби держави в компетентних спеціалістах, здатних до самонавчання та вирішення професійних проблем, сприяють посиленню уваги до підвищення рівня фахової компетенції випускників вищих навчальних закладів. Фармацевтична галузь завжди визначала високі вимоги до фармацевтичної освіти, основним завданням якої є підготовка фахівців з високим рівнем професіоналізму, які швидко адаптуються до постійно мінливих умов, уміють творчо і критично мислити та працювати над розвитком свого інтелектуального та культурного рівня. Саме реалізація очікувань роботодавців, суспільства щодо якості формування у фармацевтичних фахівців загальних та фахових компетентностей, визначених стандартом вищої освіти, зумовлює особливості формування у здобувачів вищої освіти професійних знань, умінь і навичок, виховання активної життєвої позиції.

Навчальна дисципліна промислова технологія лікарських засобів належить до навчального плану професійної та практичної підготовки магістрів фармацевтичної освіти – провізорів, як основна профільююча дисципліна. Основними традиційними формами організації її засвоєння є, звичайно, лекції, лабораторні заняття, семінари, виробнича практика та самостійна робота. Лабораторні заняття з промислової технології лікарських засобів проводяться в спеціальних лабораторних приміщеннях кафедри заводської технології ліків (ЗТЛ), в яких наявні обладнання та необхідні прилади для виконання практичної частини лабораторного практикуму. Основними результатами навчання на лабораторному занятті є здобуття професійних умінь і навичок первинного досвіду виробництва лікарських засобів в умовах фармацевтичного підприємства, а також підвищення ефективності використання інформаційних технологій в організації роботи фармацевтичного виробництва, поглиблення знань, одержаних на лекціях і в процесі самостійної роботи, формування інтелектуальних вмінь до аналізу ситуацій, що виникають в процесі професійної діяльності та швидке планування роботи у певних умовах та ситуаціях. Алгоритм організації проведення лабораторного заняття на кафедрі ЗТЛ наведено в Навчальному посібнику для викладачів «Методологія викладання дисципліни Промислова технологія лікарських засобів» та включає в собі: підготовчий етап, основною ціллю якого є проведення контролю вхідного рівня теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти з теми заняття; основний етап, на якому здійснюється формування системи професійних навичок, вмінь та компетентностей здобувачів вищої освіти відповідно до теми заняття; заключний етап, функцією якого є контроль (оцінювання) і корекція одержаних під час заняття знань і умінь. Основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, є самостійна робота здобувачів вищої освіти, яка регламентується Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України. Самостійна робота з дисципліни промислова технологія лікарських засобів – це форма організації індивідуального вивчення навчального матеріалу здобувачами вищої освіти за завданнями викладача, виконання яких вимагає активної розумової діяльності та забезпечується системою навчально-методичних засобів – підручниками, навчальними та методичними посібниками, додатковою фаховою літературою, науковими виданнями. Забезпечення самостійної роботи також передбачає використання робочих зоши-

тів, впровадження яких в навчальний процес дозволить викладачу донести до здобувача вищої освіти необхідний обсяг сучасної інформації (особливо в умовах кредитно-модульної системи), оцінювання навчальних досягнень; вдосконалити педагогічну діяльність викладача завдяки реалізації індивідуального підходу до кожного здобувача вищої освіти; розвивати навички їх аналітичного мислення, вчить аналізувати і узагальнювати інформацію, дозволяє перевірити власний рівень засвоєння матеріалу, а також допомагає викладачу економити час, який він використовує на перевірку та оцінювання знань здобувачів вищої освіти. Робочі зошити – це засоби навчання, які містять різнопланові та різнорівневі завдання для безпосереднього виконання здобувачами вищої освіти з метою поглиблення і розширення знань, професійної ерудиції, а також самостійного вивчення частини програмного матеріалу, закріплення та практичного застосування знань з навчального курсу, розвиток навичок самостійної роботи.

На кафедрі ЗТЛ НФаУ розроблено та почато впровадження Робочого зошиту з дисципліни ПТЛЗ, який є складовою навчально-методичного комплексу поряд з підручниками, банком електронних лекцій, навчальними посібниками та методичними рекомендаціями до лабораторних і семінарських занять. Робочий зошит з дисципліни ПТЛЗ складається з 22 розділів, відповідно вивчаємих тем навчальної програми. Важливим аспектом робочого зошита є його чіткість і послідовність. Структурно робочий зошит представлено таким чином: спочатку вказується тема кожного лабораторного заняття та його мета; наводяться тести для вхідного самоконтролю, основний відсоток кожної лабораторної роботи займають методичні рекомендації до виконання самостійної роботи, де здобувачі вищої освіти представляють необхідні розрахунки, роблять спостереження з проведених досліджень, наводять маркування одержаного лікарського засобу. Здобувачі вищої освіти в кожній лабораторній роботі розв'язують контрольні задачі, наведені в робочому зошиті та заповнюють шаблон технологічної схеми виробництва лікарського засобу вивчаємої групи. Наприкінці оформлення кожної теми лабораторного заняття робиться висновок щодо одержаних результатів.

Представлений зміст робочого зошиту відповідає наступним умовам – основним положенням дисципліни; узгодженість змісту матеріалу зошита й підручника; відповідність окремих завдань кожної теми розв'язуванню завдання, що підсумовує попередні результати; зорієнтованість завдань на пошуковий та творчий характер навчальної діяльності, спрямованість завдань на формування умінь практичного характеру. Таким чином, навчальний посібник «Робочий зошит з промислової технології лікарських засобів» є необхідною складовою навчально-методичного комплексу кафедри ЗТЛ, який виконує інформаційну, систематизуючу, інтегруючу, координуючу та розвивально-виховну функції. Його використання як засобу управління самостійною роботою здобувачів вищої освіти на аудиторному занятті і в позанавчальний час спрямоване збільшити час на виконання лабораторного практикуму та підвищити рівень інтелектуального розвитку та особливостей діяльності.

Література

1. Барковська О.Я., Огарь С.В. Науково-практичні напрями підвищення якості практичної підготовки майбутніх фахівців фармації. Фармація XXI ст.: тенденції та перспективи: матеріали VIII Національного з'їзду фармацевтів України (Харків, 13-16 вересня 2016 року): у 2 т. Т 2 / М-во охорони здоров'я України, Нац. фарм. ун-т; ред. кол.: В.П. Черних (голова) та ін. – Харків: НФаУ, 2016. – С. 324.
2. Лаврик Т. В. Індивідуальний робочий зошит як засіб управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів дистанційного навчання // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2012. – Ч. I, № 7 (242). – С. 93-99.
3. Навроцький О. І. Інноваційні процеси в вищій школі України : дис. доктора соціол. наук : 22.00. 04 / О. І. Навроцький – Х. ; 2006. – 390 с.